

העותרת:
האגודה לזכויות האזרח בישראל
ע"י ב"כ עוה"ד דן יקיר ו/או אבנר פינצ'וק ואח'
מרח' נחלת בנימין 75, תל אביב 6515417
טל': 03-5608185; פקס: 03-5608165

נ ג ד

המשיבה:
שרת התרבות והספורט, ח"כ מירי רגב
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים

בקשה מטעם העותרת להגשת מסמך

1. בית המשפט הנכבד מתבקש להתיר לעותרת להגיש מכתב מטעם פורום מוסדות תרבות ואמנות בישראל. בעקבות שאלות בית המשפט הנכבד במהלך הדיון ביום 31.7.17 התפרסמה בתקשורת תגובתו של הפורום המביעה תמיכה בעתירה. לפיכך פנה הח"מ לפורום והביא לידיעתו את פרוטוקול הדיון. בתגובה לכך נשלח אליו המכתב המצ"ב, אותו ביקש הפורום להביא לידיעת בית המשפט הנכבד. כפי שצויין בסעיף 23 לעתירה, הפורום הוא עמותה, המאגדת את מוסדות התרבות והאמנות המרכזיים בישראל. בין היתר חברים בו הן תיאטרונים, הן להקות מחול והן גופי ביצוע כליים, שמקבלים תמיכה לפי מבחני התמיכה שוא העתירה.

מכתב פורום מוסדות תרבות ואמנות מיום 1.8.17 מצ"ב כנספח ע/25.

2. העותרת מבקשת להפנות את בית המשפט הנכבד לשני מאמרים:

אילן סבן "הקצאת משאבי ביטוי, פגיעה ברגשות והשפעה על תרבות בחברה שסועה העוברת שינוי: תיאטרון עירוני בעיר מתחרדת" **עיוני משפט** לג 473, 489-503 (2010);

מנחם מאוטנר "[תמיכת המדינה באמנויות בלא להתערב בתכנון](#)" 23.6.2017, **ICON-S-IL**

blog

3. ב"כ המשיבה אינו מתנגד להגשת המכתב ואולם תגובתו בעניין זה מצ"ב.

באשר להפניה לשני המאמרים מבקש ב"כ המשיבה להבהיר, כי מבלי שיהיה בכך משום הסכמה לעצם תוכן ההפניה ולרלוונטיות המאמרים לעתירה דנן, המדינה אינה מתנגדת לבקשה.

7 באוגוסט, 2017

דן יקיר, עו"ד
ב"כ העותרת

1 באוגוסט 2017

לכבוד
עו"ד דן יקיר
האגודה לזכויות האזרח בישראל
שלום רב,

הנדון: בג"ץ 7647/16

1. הבאת לידיעתנו שבדיון שהתקיים ביום 31.7.2017 בבג"ץ 7647/16 הרכב השופטים העלה את השאלה מדוע פורום מוסדות תרבות ואמנות בישראל (להלן: הפורום) לא עתר נגד ההוראה בשלושה ממבחני התמיכה שנקבעו בשנת 2016, לפיה ניתן "בונוס" בתמיכה לגופים שהופיעו בשטחי יהודה ושומרון ומוטל "קנס" על מי ש"נמנע" מהופעות באזור זה.
2. מעיון בפרוטוקול הדיון, שהעברת לידינו, אף עולה כי בא כוח המדינה טען ש"פורום מוסדות תרבות יודע לעתור כשהוא מבקש" אך לא עתר, וגם גופים אחרים לא עתרו. מן הפרוטוקול עולה שעובדה זו מוכיחה, לשיטת בא כוח המדינה, שאין פגיעה בזכויות.
3. אבקש להבהיר בקצרה את הטעמים לכך שאף על פי שעמדת הפורום היא כי ההוראות העומדות במוקד העתירה אינן כדין, ואף על פי שהן פוגעות בגופי תרבות ואמנות החברים בפורום (ואף בכאלה שאינם חברים בו), הפורום בחר שלא לעתור.
4. ראשית, יובהר כי הפורום הוא גוף המאגד למעלה מ-100 מוסדות תרבות ואמנות בכל התחומים, לרבות תאטרון, קולנוע, אמנות פלסטית, מחול ועוד. הגופים המאוגדים במסגרת הפורום הם מגוונים מכל בחינה שהיא – חלקם מצויים במרכז הארץ וחלקם בפריפריה; חלקם גדולים וחלקם קטנים; חלקם גופים ותיקים וחלקם חדשים.
5. מטרות הפורום הן קידום וחיזוק התרבות והאמנות בישראל; חיזוק וביסוס מוסדות תרבות ואמנות בכל הארץ ומכל התחומים; פעילות להגדלת התמיכות במוסדות התרבות והאמנות על ידי הגדלת תקציבי החינוך והתרבות; פעילות לחשיפת התרבות, האמנות והיצירה הישראלית בארץ ובעולם; קידום יזמות ליצירת דור עתיד והכשרה של מנהלים כלליים ואמנותיים למוסדות וגופי תרבות ואמנות; קידום והרחבת

גיוס התרומות מקרנות פרטיות וציבוריות, עזבונות, מענקים וכספים מכל מקור בארץ ובחו"ל לגופים ומוסדות תרבות ואמנות בישראל; עידוד שיתוף פעולה עם ארגונים מקצועיים הקשורים לתרבות ואמנות בארץ ובעולם; ייעוץ למדורי המועצה לתרבות ואמנות, למועצת המוזיאונים ולמחלקות מינהל התרבות; הוצאה לאור של פרסומים הנוגעים לפעילות מוסדות התרבות והאמנות; קיום כנסים לפיתוח הידע והמודעות לתרבות ואמנות; וקידום של תיאום ושיתוף בין מוסדות התרבות והאמנות בארץ.

6. לאחר פרסום טיוטות מבחני התמיכה החדשים להערות הציבור, הפורום פנה ביום 28.3.2016 אל משרד התרבות ונימק את התנגדותו למבחני תמיכה שיינתו עדיפות לגופים המופיעים ביהודה ושומרון. ביום 28.6.2016, לאחר אישור מבחני התמיכה על ידי שרת התרבות, הפורום פנה אל השרה וביקש לבטל את ההוראות הנוגעות להופעות ביהודה ושומרון. שרת התרבות לא השיבה למכתב האמור.

7. הפורום שקל להגיש עתירה בעניין זה נוכח התנגדותו והתנגדות הגופים החברים בו למתן עדיפות בעלת משמעות כלכלית להופעות באזור יהודה ושומרון נוכח הפגיעה בשוויון ובחופש הביטוי הגלומות בקריטריון זה. בסופו של דבר, מן הטעמים שיוסברו בהמשך, הפורום לא הגיש עתירה.

8. יצוין שככלל, הפורום אינו מנהל הליכים משפטיים. עד היום הגיש הפורום עתירה אחת בלבד (בג"ץ 2318/16), וככלל הפורום מנסה לקדם את עמדות חבריו באמצעות הידברות או באמצעות מאבקים באפיקים אחרים.

9. ההוראות הנוגעות להופעות ביהודה ושומרון היו אחד המקרים הקיצוניים, שבהם הפורום שקל לחרוג ממנהגו ולהגיש עתירה. אלא שאז הסתבר שבכוונת האגודה לזכויות האזרח בישראל להגיש עתירה. בהיותם של משאבי הפורום מוגבלים ונוכח העובדה שבאותו מועד הפורום היו מעורב במאבקים אחרים הנוגעים למשרד התרבות, בחר הפורום שלא להגיש עתירה משלו. זאת בידיעה כי ניהולה של העתירה מצוי בידיה האמונות של האגודה לזכויות האזרח, וכי אין צורך ואין טעם של ממש בעתירה שבה ייטענו אותן הטענות על ידי גוף נוסף.

10. לפיכך, הימנעותו של הפורום מלהגיש עתירה משלו אינה מלמדת על עמדתו בדבר הקריטריונים מושא העתירה. עמדת הפורום ועמדת חברי הפורום הייתה ונתרה שמדובר בקריטריונים הפוגעים בשוויון, הפוגעים בחופש הביטוי, ושתחת אצטלה של קידום התרבות בפריפריה מבקשים לקדם אג'נדה פוליטית, שאין לה דבר עם תרבות.

11. עמדת הפורום אינה מבוססת על עמדתו הפוליטית, אלא על תפיסתו ועל תפיסת הגופים החברים בו, כי יש להפריד בין תמיכה בתרבות לבין עמדה פוליטית. כשם שהפורום היה מתנגד לקריטריונים המענישים גופים הבוחרים להופיע ביהודה ושומרון, כך הוא גם מתנגד לקריטריונים המענישים גופים שאינם מופיעים שם או שמיטיבים עם גופים המופיעים שם על חשבון האחרים.

12. עוד יצוין כי רוב הגופים החברים בפורום (וייתכן שאף כולם) – ובכלל זה הגופים המופיעים באזור יהודה ושומרון – מתנגדים לקריטריונים העומדים במרכז העתירה, וזאת בשל הפגיעה בחופש הביטוי, האפקט המצנן שלהם והיותם קריטריונים המזריקים אל תוך מבחני התמיכה שיקולים פוליטיים בוטים.
13. לא רק הפורום אלא גם גופי התרבות המתנגדים לקריטריונים מודעים לעתירה, שהגישה האגודה לזכויות האזרח בישראל, וממתינים להכרעה בה, ולכן לא ראו טעם להשקיע מתקציביהם המצומצמים בהגשת עתירה זהה. מעבר לכך, נוכח שליטתו של משרד התרבות בתמיכות, גופי תרבות אינם ממהרים להיכנס לעימותים משפטיים עמו, וזאת במיוחד מאז נכנסה לתפקידה שרת התרבות הנוכחית.
14. מאז כניסת שרת התרבות הנוכחית לתפקידה, התחושה השוררת בקרב מוסדות התרבות היא שמי שמעז לקרוא תיגר על מדיניותה עלול להיענש, בין היתר באמצעות פגיעה בתקציביו. מאז נכנסה שרת התרבות לתפקידה היא לא היססה לתקוף באופן אישי מוסדות ואמנים שהתבטאו נגד האג'נדה שהיא מקדמת, ואף איימה לא פעם לשלול תקציבים. בין שהצהרותיה של שרת התרבות ניתנות ליישום ובין שלא, התבטאויותיה כשלעצמן יוצרות אווירת פחד ומלבות את החשש להתעמת עמה בכלל, ובזירה המשפטית בפרט. מובן שבנסיבות כאלה, וכשהאגודה לזכויות האזרח הגישה עתירה ממילא, מוסדות התרבות החברים בפורום (ומוסדות אחרים) הסבורים שהקריטריונים פוגעים בחופש הביטוי ובשוויון, לא מיהרו לעתור.

בכבוד רב,

איתמר גורביץ, מנהל

תגובת המדינה לבקשת העותרת לצירוף מסמך

סימוכין: טיוטת בקשה במייל מיום 2.8.17

להלן תגובת המדינה לבקשת העותרת לצירוף מסמך.

1. המדינה אינה מתנגדת לצירוף המסמך המבוקש על-ידי העותרת.
2. בצד הדברים האמורים, המדינה תדגיש כי מכתב התמיכה שהעותרת מבקשת לצרף מטעם פורום מוסדות תרבות ואמנות בישראל (להלן: **הפורום**) אינו נושא ערך ראייתי-משפטי, ואין בו כדי לרפא את היעדרה של התשתית העובדתית בה לוקה העתירה.
3. המדינה תשוב ותדגיש, כי העתירה שבפני בית המשפט הנכבד אינה מצוידת בדבר החשוב מכל – בעובדות ובנתונים להוכחת טיעוניה של העותרת לגבי עצם קיומה של פגיעה בזכויות מוסדות התרבות, לא כל שכן באשר להיקף הפגיעה ועוצמתה. הסוגיה שהעותרת מבקשת להניח להכרעתו של בית המשפט הנכבד היא בדיוק מאותן סוגיות שמצריכות תשתית עובדתית מוצקה ומפורטת, על מנת שתוכל לשאת את הדיון המשפטי רב-הפנים שמבקשת העותרת לקיים. אלא שטיעוניה של העותרת נעדרים את הקונקרטיזציות והממשיות הנדרשים לצורך קיומו של הליך הביקורת השיפוטית. מכתבו של הפורום אינו מרפא פגמים אלו, שכן לוקה הוא באותה מידה של כוללניות בה לוקה העתירה, למרות שהדברים אמורים להיות בידענתו.
4. ואף זאת חשוב להדגיש - צירוף מקצת מוסדות התרבות, או פורום הפועל בשם קבוצת מוסדות אלו, אינו עניין טכני כלל ועיקר, כי אם עניין מהותי שנועד להבטיח כי בפני בית המשפט הנכבד תונח התשתית העובדתית המפורטת על-ידי מי שטוען כי החלת נורמה פלונית פוגעת בו.
- כידוע, מושא הנורמה הוא הגורם היעיל והמדויק ביותר כדי לשטוח בפני בית המשפט הנכבד את טענותיו באשר לפגיעה הנטענת של הנורמה בו ובפעילותו. עוד ידענו, כי הבא בפני בית המשפט הנכבד נדרש לתמוך טענותיו בתצהירים. תצהירים מטעם מוסדות התרבות או מטעם הפורום אין בפני בית המשפט הנכבד, ומכתבו של הפורום אינו משנה מכך. במובנים מסוימים, ניסוחו של המכתב אך מדגיש ומבליט פגמים אלו.
5. למקרא מכתב הפורום, עולה כי טענותיו נותרו כלליות ביותר. הטיעון המובא בסעיף 12 למכתב הפורום באשר לעמדת המוסדות נטען בעלמא ללא תיאור הביסוס לגבי איסוף עמדת החברים בו, אשר בסעיף 4 נטען שהינם למעלה מ-100.

רק לצורך ההמחשה, נטען בסעיף 12 כי "רוב הגופים החברים בפורום (וייתכן שאף כולם) – ובכלל זה הגופים המופיעים באזור יהודה ושומרון – מתנגדים לקריטריונים העומדים במרכז העתירה [...]". אלא מאי? בין תיאור של "רוב הגופים החברים בפורום" (קרי, למעלה מ-50) לבין התיאור "ייתכן שאף כולם" (קרי, קרוב ל-100 מוסדות), מצוי פער עובדתי משמעותי בלתי מוסבר. וזו אך דוגמה אחת בלבד. יתרה מכך, אף לא ברור כיצד נערך הבירור של הפורום אל מול הגורמים המוסמכים במוסדות החברים בפורום.

6. אשר להחלטת הפורום שלא לעתור, הרי שקשה להלום את הנימוקים המובאים במכתב. ראשית, יושם אל לב כי ביום 17.4.16 הגיש הפורום עתירה עצמאית מטעמו, כחמישה חודשים בלבד עובר להגשת העתירה שלפנינו. שנית, בדיוק כשם שמצא הפורום לכתוב את המכתב שצירופו מתבקש כעת, כך יכול היה להגיש עתירה לבית המשפט הנכבד, אשר דלתותיו פתוחות לכך - בדיוק כפי שעלה מהערות המותב הנכבד בדיון האחרון בנקודה זו.

7. מעבר לכל האמור, תשוב המדינה על כלל טענותיה בכתב התשובה ובתשובתה לבקשה למתן פרטים נוספים; לרבות על טענותיה ביחס להיעדרה של תשתית עובדתית ביחס לעצם קיומה של הפגיעה בזכויות המוסדות, שלא לדבר על היעדרה של תשתית עובדתית לכימות היקף הפגיעה ועוצמתה. באין נתונים כאמור, כלום כיצד תופעלנה כל הדוקטרינות של המשפט המהותי בשמן טוענת העותרת לביטולם של מבחני התמיכה? על כך אין תשובה, לא בעתירה ולא במכתב הפורום שצירופו מתבקש כעת, לאחר תום הדיונים בעתירה.

8. נודה על צירוף תגובה זו לבקשת העותרת.

בברכה,

רון רוזנברג, עו"ד
סגן בכיר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה